

Theodor Herzl - תאודור הרצל

צילום: A. Nossif באדיבות מ/ר י. גילברט

No. of registry:	S/S 31 אק	מס. רישום:
Port of registry:	Haifa חיפה	נמל הרישום:
Date of registry:	23/12/1948	תאריך רישום:
Call Sign:	•	אות קריאה:
Former Names:	(Hashomeret) "השומר" , ex Guardian, ex Ceibar	שמות קודמים:
Year Built:	1907	שנת בניה:
Built by:	Swan Hunter & Wigham Richardson Ltd. - Newcastle	נבנתה על ידי:
Type:	See remarks ראה הערות	סוג:
GRT:	1768 ט. ת.	תפוסה ברוטו:
NRT:	981 ט. ת.	תפוסה נטו:
DWT:	•	מעמס:
LOA: (M)	94.5 מ.	אורך מרבי:
Breadth: (M)	11 מ.	רוחב:
Draft: (M)	7.5 מ.	שוקע:
Eng.:	Tween, triple expansion eng., 6 cylinders, 2 single ended Boilers. 1960 BHP	מכונה:
Built by:	Swan Hunter & Wigham Richardson Ltd. - Newcastle	נבנתה על ידי:
Speed: (Knots)	10 קשר	מהירות:
Owners:	Ships And Vessels אניות וספינות	בעלים:
Deleted from Israeli registry:	11/2/1952	נמחקה מהרישום הישראלי:
Scrapped:	1952	נגרטה:

Originally French cable layer "Guardian". In 1947 she was acquired by a French Jew, Joe Baharila, and passed to the Mosad. She was refitted in a Marseille shipyard and adapted to accommodate 2600 immigrants. At this stage she was renamed "Hashomeret" which was the Hebrew translation of "Guardian". Her final name "Theodore Herzl", was given to her on the way to Palestine. At the end of 1947, with the help of the members of ex French anti nazi underground, she was hurriedly made ready for her trip from the port of Sete, France. 2600 maapilim, from two camps in France and Belgium embarked, and despite British efforts to prevent her departure, she sailed toward the coast of Eretz Israel.

The entire crew was Spanish and the man in charge on behalf of the Mosad was Mordechai (Moka) Limon, previously the commander of the "Geula" and later the first Chief of the Israeli Navy. He was aided by 19 others. The ship was heavily

overcrowded, 1800 people were accommodated under deck, on wooden couches of 170 x 40 cm. dimensions and 50 cm. spaced vertically, and 800 on deck. There were 17 breast-feeding mothers and one healthy birth took place during the voyage. Infants were in serious danger, under the deck, but when raised to the open sea air and Mediterranean sun, they all regained their strength. In view of the heavy conditions, the Spanish crew and the Mosad escorts left their cabins for the benefit of the mothers and other needy persons. The ship sailed at the speed of 5.5 – 9 knots, as cable layer ship is not built for speed and the trip lasted two weeks.

On The 13th of April 1947, at a distance of 16 miles from the shore of Tel-Aviv, British destroyers stopped her. Banner were put on the ship's hull that read:

"YOU JOINED THE NAVY TO CHASE ORPHANS"

and:

"HITLER DESTROYED OUR FAMILIES, DO NOT DESTROY OUR HOPE "

The British soldiers boarded the ship, and after a violent opposition, the maapilim were overcome and the ship, surrounded by 5 destroyers of the Royal Navy was brought to Haifa. All the maapilim were exiled to the camps in Cyprus. Some of the Mosad's escorts, including the commander, succeeded to hide and slip away, others joined the maapilim in Cyprus.

After the end of the British Mandate, the ship joined the Israel Merchant Marine and continued to carry immigrants to Israel. In October 1950 she was sold to two private Israeli companies, "Rig" Co. Ltd. in Ramat Gan and Kuperman Ltd. in Holon. She operated till 1952 and was sold to breakers.

יולי 2006 שליית שאריות הגרוטאה (באדיבות מ/ר י. יוכלמן)
July 2006, salvaging the remnants

Hebrew version:

במקור מניחת כבלים צרפתית בשם "Guardian". בשנת 1947 נרכשה על ידי יהודי צרפתי בשם ג'ו בהרליה ונמסרה ל"מוסד לעליה". שופצה במספנות במרסי והותאמה להובלת 2600 עולים. שמה הוסב ל"השומרת" ואת שמה הסופי "תאודור הרצל" קיבלה תוך כדי ההפלגה אל חופי הארץ. בסוף 1947, במבצע מזורז של המוסד, בשיתוף הפעולה של אנשי המחותרת הצרפתית מימי הכיבוש הנאצי, האנייה הוכנה לפלגה מנמל סט. כינוי המחותרת של המבצע היה "אולקוס-חוקן" והכוונה הייתה לגרום לאולקוס ולהכניס חוקן לשר החוץ הבריטי, בוויין (Bevin) כתגובה על מדיניותו האנטי ציונית והאנטישמית.

2620 מעפילים, משני מחנות בצרפת ובבלגיה, עלו על האנייה ולמרות מאמציהם של הבריטים למנוע את הפלגתה, "השומרת" הפליגה אל חופי ארץ ישראל. צוות האנייה היה ספרדי. היו עליה 20 מלווים מטעם המוסד. מפקד הספינה, היה מרדכי, (מוקה), לימון, לימים מפקד חיל הים בין השנים 4-1950. דוחק, מחנק וצפיפות היו חלקם של עולי "תאודור הרצל", במשך כשבועיים של הפלגה. 800 מהעולים שוכנו על הסיפון ו-1800 מתחת לסיפון, על דרגשי עץ באורך של 170 ס"מ ורוחב 40 ס"מ, כשהרווח האנכי ביניהם 50 ס"מ. באנייה היו 17 אימהות מניקות ותינוק אחד נולד תוך כדי ההפלגה. נוכח התנאים הקשים ביותר, המלווים והצוות הספרדי פינו את תאיהם למען העולים הנזקקים. על התינוקות אימה סכנת מוות, אך לאחר שהועלו על הסיפון, השמש והאוויר הצח השיבו את כוחם וכולם שבו לאיתנם.

האנייה הפליגה במהירות של 5.5-9 קשר וב-13 באפריל 1947 נמצאה במרחק 16 מיל מול חוף תל-אביב, כאשר נעצרה על ידי המשחתות הבריטיות. על דופן האנייה הונפו כרזות:

"You Joined The Navy To Chase Orphans"
"Hitler Destroyed Our Families, Do Not Destroy Our Hope"

לאחר התנגדות חריפה, תוך קרבות ידיים ושימוש בגז מדמיע מצד הבריטים, העולים הוכנעו והאנייה, מלווה על ידי חמש משחתות של הצי המלכותי הבריטי, הפליגה לחיפה. העולים גורשו לקפריסין. חלק מהמלווים היהודים, ביניהם מפקד המשלוח, הצליח להתחמק, אחדים הגיעו עם העולים לקפריסין.

לאחר סיום המנדט הבריטי בארץ ישראל, "תאודור הרצל" נכנסה לשרות הצי הסוחר הישראלי והמשיכה להביא עולים. באוקטובר 1950 נמכרה לשתי חברות פרטיות, חברת "ריג" בע"מ מרמת-גן וחברת "קופרמן" בע"מ מחולון, במסגרתן פעלה עד שנת 1952 ונמכרה לגרוטאות. היא נגרטה בחוף עכו על ידי קבלן ישראלי (ריסין?). חלקי הגוף החלודים שלה בלטו מעל המים במשך תקופה ארוכה. בקיץ 2006 הוחל בשליית שאריות הגרוטאה.